

Каталіцкі Касцёл дакладна на саракавы дзень пасля Божлага Нараджэння, 2 лютага, адзначае свята Ахвяравання Пана, якое даўней называлі святам Ачышчэння Найсвяцейшай Панны Марыі. Гэты дзень вядомы таксама як свята Маці Божай Грамнічнай. Гісторыя свята сягае дру-гой паловы V стагоддзя, калі ў Ерузалеме ва ўрачыстай працэсіі неслі запаленыя свечкі. Каля 540 г. у Канстанцінопалі ўспыхнула эпідэмія чумы, тады імператар Юстыніян распарадзіўся, каб працэсію перанеслі на 2 лютага і малілі Збаўцу аб дапамозе. Пад канец VII ст. папа Сергій I пастанавіў адпраўляць у гэты дзень упрашальную працэсію. Гэта спасылка на біблійнае апісанне, паводле якога на саракавы дзень пасля нараджэння, бацькі прынеслі Езуса ў святыню і ахвяравалі Богу, згодна з Законам Майсея. Гэта тады прагучалі прарочыя словы старца Сімяона, скіраваныя да Маці Божай: “А праз Тваю душу пройдзе меч”, што сталі злавесным прадказаннем Мукі Пана. † У некаторых календарых пад датай 2 лютага значыцца свята Ачышчэння Найсвяцейшай Панны Марыі на ўспамін яўрэйскага рытуалу ачышчэння парадзіхі, які палягаў на складанні ў ахвяру “пары туркавак або двух галубкоў”.

У гэтую лютаўскую ўрачыстасць канчаткова завяршаецца час Божлага Нараджэння, з касцёлаў знікаюць яслі, заканчваецца час калевадвання і спявання калядак.

Дзень 2 лютага называецца таксама святам Маці Божай Грамнічнай. Вернікі прыносяць у святыню свечкі, якія асвятляюцца падчас св. Імшы. Грамніцы павінны абараняць гаспадарку ад паводак, бур і навальніц.

Моц святла грамніцы

У хрысціянстве запаленая свечка азначае Хрыста як уваскрослае Святло свету, а таксама Касцёл, радасць і сведчанне веры. Кароткачасовасць і далікатнасць полымя свечкі часта служыць метафарай адзіноты людскай душы і нетрываласці людскога жыцця, у сваю чаргу затуханне свечкі сімвалізуе чыюсьці раптоўную смерць, а яе дагаранне – мінучасць жыцця. Бляск свечкі таксама павінен быў адганяць злыя сілы, якія хаваюцца ў цемры. Па гэтай прычыне запаленая свечка з’яўлялася ў сямейных абрадах падчас нараджэння дзіцяці і вяселля, як прадвесце новага жыцця. Свечку таксама заўсёды запальвалі ля ўзгалоўя паміраючага, што дапамагала душы перамясціцца ў вечнасць і сімвалізавала непагаснае святло.

“Калі моцны гром ці бліс-кавіца – пастаў на вакне грам-ніцу”, – казалі нашыя продкі,

якім святло грамнічнай свечкі спадарожнічала ва ўсіх важных хвілінах жыцця, ад нараджэння да смерці. Гэтая асаблівая свечка атрымала сваю назву дзякуючы веры народа, што яе бляск асцерагае дом падчас буры ад грому з неба, а таксама адганяе ваўкоў ад падворка.

Грамніцу некалі змяшчалі, часцей за ўсё, над ложкам перад абразом Марыі, а запальвалі яе ва ўсе марыйныя святы. Пасля вяртання з касцёла гаспадар абыходзіў з грамніцай гаспадарку, прыкленчваючы на кожным вугле і крэсячы агнём свечкі знак крыжа на дзвярах, вокнах і апорнай бэльцы. А затым блаславіў грамніцай хатнюю жывёлу.